

såsom vand, sanitet, energi, transport mv., og gennem offentliggørelse af resultatet af årsforhandlinger, hvor bl.a. nye bistandsaktiviteter drøftes med modtagerlandene.

Danida overdrager i vidt omfang udførelse af opgaver i forbindelse med den bilaterale udviklingsbistand til eksterne aktører som dansk erhvervsliv og private organisationer (NGO'er). Muligheder for involvering af bl.a. erhvervslivet vurderes allerede under forberedelsen af bistandsindsatsen. Leverancer, der involverer erhvervslivet, knytter sig især til projektets etableringsfase og omfatter konsulenttjenester, udstyr, montering, træning, indkøring og drift. Konsulentfirmaer anvendes til forundersøgelser, projektering og tilsyn af udviklingsprojekter.

Projekter og dele heraf, der er egnet til udlicitering, sendes i udbud. Det drejer sig typisk om totalleverancer, bygge- og anlægsarbejder, kapitaludstyr og varer. Hertil kommer udlicitering i forbindelse med indkøb og transport af leverancerne til udviklingsprojekter.

Den erhvervsrelaterede bistand, der omfatter projektleverancer, indkøb af supplerende udstyr til igangværende projekter, konsulenttjenester, blandede kreditter, privatsektorprogrammet og aktieindskud til Industrialiseringsfonden for udviklingslandene (IFU), udgjorde 1.695 mio. kr. i 1995.

Privatsektor(PS)programmet er efter udløbet af den tre-årige prøveperiode i foråret 1996, forlænget for en 5-års periode, og der er bevillet 853 mio. kr. til fortsættelsen af programmet. Programmet vil samtidig – udover Ghana, Indien og Zimbabwe – blive udvidet til at omfatte 3 nye lande, nemlig Egypten, Uganda og Vietnam. I modsætning til tidligere vil programmet komme til at omfatte hele Indien. I den nye programperiode vil PS-programmet koncentrere sig om virksomhed-til-virksomhed komponenten. Alle hidtidige sektorbegrænsninger ophæves, ligesom programmet branchemæssigt udvides til udover produktion, også at omfatte handel og service.

Der er konstateret ganske stor interesse for programmet i den nye periode. Siden forlængelsen i juni 1996 er modtaget knap 100 seriøse henvendelser fra virksomheder i Danmark og fra de 6 PS-lande og heraf har indtil videre knap 50 fået bevilget finansiering af besøgsrejser eller forundersøgelser.

Der er de seneste år sket en voldsom forøgelse af aktiviteten under ordningen for blandede

kreditter. Alene i 1995 blev der givet tilsagn om støtte til 28 projekter for 533 mio. kr. involverende rentestøtte for 178 mio. kr. i 1995. Der foreligger nu projektforslag til finansiering for en samlet kontraktværdi af 5 mia. kr. Tilsagnsrammen for 1996 på 300 mio. kr. forventes således fuldt udnyttet. Interessen for finansiering under ordningen har som forventet ved etableringen koncentreret sig om de hurtigt voksende økonomier i Øst- og Sydøstasien. Dog forventes også mere spredt støtte til projekter i Latinamerika og Nordafrika.

Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU) medvirker med ansvarlig kapital og ekspertise i forbindelse med danske virksomheders etablering i udviklingslande. IFU deltager i øjeblikket i ca 180 projekter i knap 60 udviklingslande. Virksomhedernes efterspørgsel efter IFU kapital har været stærkt stigende i de senere år, således at der nu investeres i ca. 30 nye projekter årligt mod 15-20 projekter for blot få år siden. Danske virksomheder kan forsikre sig mod tab i forbindelse med investeringer i udviklingslande gennem Investeringsgarantiordningen for Udviklingslandene, der dækker tab, som skyldes politiske forhold.

I juli 1996 besluttedes det, at der i de kommende fem år vil blive stillet op til 150 mio. kr. til rådighed årligt fra Danida-bevillingerne til IFU investeringer i fattigere udviklingslande. Fuldt udnyttet betyder dette en tilførsel af i alt 750 mio. kr. til IFUs grundkapital, og de senere års høje efterspørgselsniveau forventes således at kunne imødekommes. IFU stiller ikke noget krav om, at investeringerne skal føre til dansk eksport, men det vurderes i høj grad at være tilfældet.

Dansk erhvervslivs involvering i bistandsprojekter, og deraf følgende tilstedeværelse på markederne i udviklingslandene, må forventes at bidrage til, at virksomhederne får bedre fodfæste på disse markeder, herunder mulighed for også at vinde leverancer finansieret af andre kilder. Således viser f.eks. foreløbige analyser, at hver investeret IFU-krone fører til dansk eksport for ca. 3-4 kroner. Det svarer til, at de indgåede investeringsaftaler for 1995 i de kommende år vil føre til en dansk eksport på ca. 875 mio. kr.

Andre ministeriers eksportfremmeaktiviteter

Der er – foruden Udenrigsministeriet – også en lang række andre ministerier og erhvervsorganisationer involveret i eksportfremmeaktiviteter i bred forstand.